

Kristiansund kommune
Postboks 178
6501 KRISTIANSUND N

Kristiansund kommune - kontrollrapport 2016.005.A.FMMR

Denne rapporten handler om resultatet fra en brevkontroll med Kristiansund kommune som myndighet for lokal luftkvalitet. Spørreskjema ble sendt ut 06.09.16 med svarfrist 20.10.16. Svar fra Kristiansund kommune er datert 14.10.16. Rapporten regnes som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har skrevet 2 avvik og gir 4 anmerkninger etter kontrollen.

Avvikene gjelder:

1. Kristiansund kommune mangler oversikt over forurensningsnivået i kommunen og har ikke fastslått om det foreligger overskridelser av grenseverdier eller andre terskler.
2. Kristiansund kommune mangler oppdatert informasjon til publikum.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet i punkt 3 og 4 i rapporten.

Kristiansund kommune må innen 15.05.17 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet og hvordan kommunen vurderer anmerkningene.

Med hilsen

Guro Eidskrem Gjenstad
senioringeniør

Anne Melbø
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Navn: Kristiansund kommune	Anleggsnummer.: 1505.0157.01
Kontrollnummer: 2016.005.A.FMMR	Organisasjonsnummer: 874781932

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Kontrollen ble gjennomført for å føre tilsyn med kommunens myndighetsutøvelse etter forurensningsforskriften kapittel 7 som gjelder lokal luftkvalitet. Kontrollen er en del av et landsomfattende tilsyn med nærmere 30 kommuner. Hjemmelen for tilsynet er forurensningsloven § 48a om statlig tilsyn med kommunene.

Rapporten dreier seg om avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen og gir ingen fullstendig vurdering av tilstanden til kommunens arbeid eller status når det gjelder lokal luftkvalitet.

3. Avvik

Avvik defineres som manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Fylkesmannen fant følgende avvik:

Avvik 1

Kristiansund kommune mangler oversikt over forurensningsnivået i kommunen og har ikke fastslått om det foreligger overskridelser av grenseverdier eller andre terskler.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 7-4 jf. §§ 7-3 og 7-6.

Kommentarer:

Kommunen opplyser at det kun er dersom det mottas klager eller bekymringsmeldinger at forurensningssituasjonen vurderes opp mot vurderingsterskler og grenseverdier i forurensningsforskriften. Slike vurderinger må gjøres jevnlig for å kunne ha oppdatert kunnskap om forurensningssituasjonen.

Kommunen skal på bakgrunn av måleresultater avgjøre om det foreligger overskridelser av grenseverdier eller terskler gitt i forskriften. I Kristiansund er det foreløpig ikke gjennomført luftkvalitetsmålinger, og eventuelle overskridelser må da vurderes ut fra representative data. Ålesund er referanseby, og måleresultater derfra må derfor brukes som grunnlag for vurderingene som gjøres i Kristiansund. Situasjonen må være kjent for at kommunen skal kunne vurdere om det er krav til tiltaksutredning og gjennomføring av tiltak.

Måleresultatene fra Ålesund utløser krav om tiltaksutredning. Norsk institutt for luftforskning (NILU) gjorde i 2014 en kartlegging/beregning av forurensningssituasjonen i mange norske byer og tettsteder. De høyeste døgnmiddelverdiene for PM₁₀ i Kristiansund ble da beregnet til å ligge mellom øvre vurderingsterskel og grenseverdien. Kommunen

opplyser at det i år er fattet et politisk vedtak om at luftkvaliteten skal måles. Målinger fra egen kommune vil gjøre det enklere å fastslå forurensningsnivåene i Kristiansund. Dersom Kristiansund kommunes vurderinger eller kartlegginger viser overskridelse av øvre vurderingsterskel slik som beregningene fra NILU viste, har kommunen en plikt til å utarbeide en tiltaksutredning, jf. § 7-9.

En anbefalt framgangsmåte for kartlegging av forurensningssituasjonen i kommuner uten måleprogram, er gitt i Miljødirektoratets «Veileder til forurensningsforskriften kapittel 7» (M-413/2015). Miljødirektoratet skriver at gjennomføringen krever luftfaglig kompetanse. Dette gjør at mange kommuner vil trenge ekstern bistand.

Avvik 2

Kristiansund kommune mangler oppdatert informasjon til publikum.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften § 7-11.

Kommentarer:

Etter forskriften skal oppdatert informasjon om luftkvalitet og tiltaksutredninger være tilgjengelig på internett eller i andre medier. Kommunen opplyser at informasjon til publikum er aktuelt ved større branner. Dette er ikke tilstrekkelig.

NILU har vurdert at partikkelforurensning i kommunen kan ligge over øvre vurderingsterskel, og det er fattet vedtak om å gjennomføre målinger. Slike opplysninger bør være tilgjengelige for allmenheten via kommunens nettsider.

Fylkesmannen finner per 05.12.16 ikke oppdatert informasjon om luftkvalitet på kommunens nettsider. Et søk på «luftkvalitet» gir treff på et dokument om inn klima i offentlige bygg og på en eksempelliste over forhold som kommer inn under miljørettet helsevern. Vi fant ikke noe om vurderinger av luftkvalitet i Kristiansund eller henvisninger til målinger gjort i referansebyen Ålesund. Det kommunen kommer fram til under lukking av avvik 1, vil være relevant informasjon som kan gis til allmenheten via nettsidene.

4. Anmerkninger

Anmerkning defineres som et forhold som tilsynsetaten mener er nødvendig å påpeke for å ivareta det ytre miljøet, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Disse forholdene blir anmerket:

Anmerkning 1

Kristiansund kommunes system for meldinger om forurensningssituasjonen har mangler.

Kommentarer:

Kommunen opplyser at meldinger fra publikum vil gi nyttig informasjon når det gjelder kartlegging av forurensningssituasjonen, og at et nettsystem legger til rette for at

innbyggerne kan melde fra. Fylkesmannen finner ikke dette systemet på nettsidene til Kristiansund kommune per 05.12.16.

Anmerkning 2

Kristiansund kommune må sørge for en tydelig delegering av ansvaret for lokal luftforurensning og at de som har ansvaret, har tilstrekkelige ressurser og kompetanse.

Kommentarer:

Kommunens svarbrev til Fylkesmannen er utarbeidet av enhetene miljørettet helsevern og kommunalteknikk i samarbeid. Vi kjenner ikke detaljene i kommunens delegasjonsreglement, men vil påpeke at det må omfatte hvor i kommunen ansvaret og myndigheten for lokal luftkvalitet ligger. De som har ansvaret, må ha tilstrekkelige ressurser til å kunne utøve myndigheten på en god måte, og de må sikres tilstrekkelig og oppdatert kunnskap på fagfeltet.

Anmerkning 3

Kristiansund kommunes rutiner for varsling av publikum har mangler.

Kommentarer:

Kommunen opplyser at det finnes rutiner for å varsle publikum om høy luftforurensning. De beredskapsrutinene som ellers er nevnt, gjelder utslipp av farlige gasser. Det er viktig at varslingsrutinene omfatter mer enn farlige gasser slik at bl.a. svevestøv er inkludert. Forurensningsforskriften § 7-2 viser hvilke stoffer som er omfattet av kapitlet om lokal luftkvalitet.

Anmerkning 4

Luftkvalitet er ikke en integrert del av Kristiansund kommune sitt internkontrollsystem.

Kommentarer:

Kommunen som myndighetsutøver har ikke en lovpålagt plikt til internkontroll. Kommunen må likevel arbeide systematisk for å sikre at den oppnår forventede resultater, og at forhold som bør korrigeres, blir avdekt. Vi mener at internkontroll kan være et godt hjelpemiddel for å sikre at kommunen arbeider hensiktsmessig med temaet lokal luftkvalitet. Systemet bør omfatte:

- Mål for lokal luftkvalitet
- Rapporteringsrutiner
- Risikovurdering av forurensningssituasjonen når det gjelder lokal luftkvalitet
- Beredskapsplan for episoder med høy luftforurensning. I en akutt situasjon vil det være avgjørende å få iverksatt effektive tiltak tidlig og helst før det oppstår overskridelse av grenseverdier. Planen må ha en klar ansvarsfordeling og bør inneholde rutiner for varsling, jf. anmerkning 3.

5. Oppfølging etter kontrollen

Kristiansund kommune har plikt å rette opp avvikene som er beskrevet i denne rapporten så snart som mulig. For at Fylkesmannen i Møre og Romsdal skal kunne avslutte saken, må

kommunen innen 15.05.17 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet og hvordan anmerkningene er vurdert.

Vi ber om at dere sender svarbrev på e-post til fmmrpostmottak@fylkesmannen.no eller på papir til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 Molde, merket med saksnummer 2016/5265.

6. Offentlighet

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, jf. offentlighetsloven.

7. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 7